

สารบัญ

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
บทที่ 1 ข้อความทั่วไป			1
	ตอนที่ 1 ลักษณะของกฎหมายอาญา		1
	ตอนที่ 2 สารสำคัญของความผิด		2
	1. จะต้องมียุติบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง	2	2
	2. ต้องตีความโดยเคร่งครัด		3
บทที่ 2 บทนิยามต่างๆ		1	5
	“โดยทุจริต”	1 (1)	5
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		6
	“ทางสาธารณะ”	1 (2)	7
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		7
	“สาธารณสถาน”	1 (3)	8
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		8
	“เคหสถาน”	1 (4)	9
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		9
	“อาวุธ”	1 (5)	11
	1. อาวุธโดยสภาพ		11
	2. สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ		11
	ข้อสังเกต		11
	“ใช้กำลังประทุษร้าย”	1 (6)	11
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		12
	“เอกสาร”	1 (7)	12
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		13
	“เอกสารราชการ”	1 (8)	13
	ข้อสังเกต		13
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		14

เรื่อง	มาตรา	หน้า
“เอกสารสิทธิ”	1 (9)	15
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		
กรณีเป็นเอกสารสิทธิ		15
กรณีไม่เป็นเอกสารสิทธิ		18
“ลายมือชื่อ”	1 (10)	17
ข้อสังเกต		17
“กลางคืน”	1 (11)	18
“คุมขัง”	1 (12)	18
“ค่าไถ่”	1 (13)	18
บทที่ 3 การใช้กฎหมายอาญา		19
ตอนที่ 1 เวลาที่กฎหมายอาญาจะใช้บังคับ	2	19
1. ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ใน		19
ขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิด	2	19
2. กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นได้		
กำหนดโทษไว้ และลงโทษที่จะลงแก่		
ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่		
บัญญัติไว้ในกฎหมาย	2	20
ตอนที่ 2 กฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง	2 วรรค 2	20
1. ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมาย		
ที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำ		
เช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้		
ที่ได้กระทำการนั้นย่อมพ้นจาก		
ความผิดไปโดยอัตโนมัติ	2 วรรค 2	20
2. ถ้าในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุด		
ให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้น		
ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้		

เรื่อง	มาตรา	หน้า
กระทำความผิดนั้น	2 วรรค 2	22
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		23
กรณีที่ใช้กฎหมายที่ใช้ในขณะที่กระทำความผิด แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในภายหลัง	3	24
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		26
บทที่ 2 สถานที่ที่กฎหมายอาญาใช้บังคับ	4	32
การกระทำที่ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร	4 วรรค 2	
	5 , 6	32
ข้อยกเว้นหลักดินแดน		35
1. ข้อยกเว้นเกี่ยวกับสภาพของความผิด	7	35
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		36
2. ข้อยกเว้นเกี่ยวกับบุคคลผู้กระทำความผิด	8 , 9	36
1. กรณีคนไทยและคนต่างด้าว กระทำความผิดนอกราช- อาณาจักร	8	36
2. กรณีเจ้าพนักงานของ ประเทศไทยกระทำความผิด นอกราชอาณาจักร	9	37
คำพิพากษาของศาลในต่างประเทศ	10 , 11	38
1. กรณีการกระทำความผิดนอกราช- อาณาจักร และศาลในต่างประเทศ ได้พิพากษาแล้ว	10	39
2. กรณีการกระทำความผิดในราชอาณาจักร หรือการกระทำความผิดที่ถือ ว่าได้กระทำในราชอาณาจักร และ ศาลในต่างประเทศได้พิพากษาแล้ว		40

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
	ข้อยกเว้น	11 วรรค 2	40
บทที่ 3	บุคคลที่กฎหมายอาญาใช้บังคับ		41
	1. ข้อยกเว้นตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ		41
	2. ข้อยกเว้นตามกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีเมือง		41
บทที่ 4	การวินิจฉัยการกระทำผิดอาญา	59	42
	ตอนที่ 1 การกระทำตามความหมายของ กฎหมายอาญา		45
	1. ความผิดที่ห้ามมิให้บุคคลกระทำ		45
	2. ความผิดที่บังคับให้บุคคลกระทำ		45
	ความหมายของการกระทำ	59 วรรคท้าย	46
	1. การกระทำโดยตรง		46
	2. การงดเว้นการที่จักต้องกระทำ		48
	2.1 หน้าที่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย		48
	2.2 หน้าที่โดยยอมตนเข้าไปผูกพัน		48
	2.2.1 หน้าที่ตามสัญญา แนวคำ พิพากษาฎีกา		48
	2.2.2 หน้าที่ที่เกิดจากการยอม ตนเองไปผูกพันไว้โดย เฉพาะ		48
	ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล	63	51
	1. การกระทำที่ผลไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นก็ถือ ว่าเป็นความผิดสำเร็จ		51
	2. การกระทำที่ผลจำเป็นต้องเกิดขึ้นจึงจะ เป็นความผิดสำเร็จ		51

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
ตอนที่ 3	การกระทำนั้นมิใช่กฎหมายบัญญัติเป็น ความผิด		53
ตอนที่ 4	ผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนา	59	
		วรรคแรก	
		วรรคสอง	54
	เจตนาแบ่งออกได้เป็น 2 อย่าง		
	1. เจตนาโดยตรงหรือเจตนา โดยประสงค์ต่อผล	59	54
	แนวคำพิพากษาฎีกา เจตนาประสงค์ต่อผล		55
	2. เจตนาโดยอ้อมหรือเจตนา โดยปริยาย	59	70
	แนวคำพิพากษาฎีกา เจตนาโดยอ้อมถึงเห็นผล		70
ตอนที่ 5	มูลเหตุชักจูงใจพิเศษ หรือเจตนาพิเศษ แนวคำพิพากษาฎีกาเจตนาพิเศษ		75
ตอนที่ 6	การกระทำโดยประมาท	59	70
	1. ต้องมิใช่กระทำโดยเจตนา	59	78
	2. กระทำโดยปราศจากความ ระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะ เช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัย และพฤติการณ์	59	79
	2.1 วิสัย		79
	ก. วิสัยของคนธรรมดา		79
	ข. วิสัยของผู้มีวิชาชีพ		80
	2.2 พฤติการณ์		80
	3. ผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวัง		

เรื่อง	มาตรา	หน้า
เช่นว่านั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่	59	80
ความรับผิดในการกระทำโดยประมาท		81
แนวคำพิพากษาฎีกาการกระทำโดย ประมาท		82
บทที่ 5 การพยายามกระทำความผิด	80	90
ประเภทที่ 1 การพยายามกระทำความผิดที่ กระทำไปไม่ตลอด	80 วรรคแรก	90
ประเภทที่ 2 การพยายามกระทำความผิดที่ กระทำไปตลอดแล้ว แต่การ กระทำนั้นไม่บรรลุผล	80 วรรคแรก	90
แนวคำพิพากษาฎีกากรณีเป็นพยายามกระทำ ความผิด		93
แนวคำพิพากษาฎีกากรณีไม่เป็นพยายาม กระทำความผิด		102
โทษของการพยายามกระทำความผิด	80 วรรคสอง	105
การพยายามกระทำความผิดที่ไม่มีโทษ		106
การพยายามกระทำความผิดตามมาตรา 82	82	106
1. การพยายามกระทำความผิดที่กระทำ ไม่ตลอดเพราะผู้กระทำให้ขยับยั้งเอง	82	106
2. การพยายามกระทำความผิดที่กระทำ ไปตลอดแล้ว แต่การกระทำนั้นไม่ บรรลุผล	82	107
บทที่ 6 การพยายามกระทำความผิดที่เป็นไปไม่ได้	81	108
1. การพยายามกระทำความผิดที่เป็นไปไม่ได้ โดยบังเอิญ	80	108
1.1 ปัจจัยที่ใช้ในการกระทำ	80	108

เรื่อง	มาตรา	หน้า
1.2 วัตถุประสงค์มุ่งหมายกระทำต่อ	80	108
2. การพยายามกระทำคามผิดที่เป็นไปไม่ได้		
อย่างแน่แท้	81	109
2.1 ปัจจัยที่ใช้ในการกระทำ	81	109
2.2 วัตถุประสงค์มุ่งหมายกระทำต่อ	81	109
แนวคำพิพากษาฎีกาการพยายามกระทำคามผิดที่เป็นไปไม่ได้ อย่างแน่แท้		110
บทที่ 7 ตั้วการ	83	114
องค์ประกอบข้อ 1 ต้องมีบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป	83	114
องค์ประกอบข้อ 2 ต้องร่วมกันกระทำคามผิด	83	114
องค์ประกอบข้อ 3 มีเจตนาที่จะร่วมกันกระทำคามผิด	83	115
ตัวอย่างมีเจตนาที่จะร่วมกันกระทำคามผิด		115
โทษของตั้วการ	83	116
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		116
บทที่ 8 ผู้ใช้ให้กระทำคามผิด	84	135
1. กรณีที่ผู้ถูกใช้ได้กระทำคามผิด	84	135
1.1 ต้องก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำการอย่างใด อย่างหนึ่ง		135
ก. การก่อให้เกิดกระทำโดยตรง		
ข. การก่อให้เกิดกระทำโดยทางอ้อม		
1.2 การกระทำนั้นต้องเป็นคามผิดอาญา		137
1.3 ต้องมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดผู้อื่นกระทำ การนั้น ๆ ด้วย		1 37
2. กรณีที่คามผิดมิได้กระทำลง	84	137
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาผู้ใช้ให้กระทำคามผิด		137

เรื่อง	มาตรา	หน้า
บทที่ 9 ผู้โฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด	85	139
กรณีที่ 1 ได้มีการโฆษณาหรือประกาศให้บุคคล ทั่วไปกระทำความผิด	85	139
1.1 ต้องมีการโฆษณาหรือประกาศ แก่บุคคลทั่วไป	85	
1.2 การกระทำตามที่โฆษณาหรือ ประกาศนั้นต้องเป็นความผิดอาญา	a5	
1.3 ความผิดอาญานั้นมีกำหนดโทษไม่ ต่ำกว่าหกเดือน	85	
1.4 มีเจตนาที่จะให้บุคคลทั่วไป กระทำความผิด	85	
กรณีที่ 2 ได้มีการกระทำความผิดตามที่โฆษณา หรือประกาศให้กระทำ	a5 a5	140
หมายเหตุ		140
บทที่ 10 ผู้สนับสนุน	86	141
1. กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิด	86	141
2. การช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่น กระทำความผิดนั้นต้องกระทำก่อนหรือขณะ กระทำผิด	86	142
3. ผู้กระทำความผิดจะรับรู้ถึงหรือมิได้รู้ถึงการ ช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกนั้นหรือไม่ ไม่ เป็นข้อสำคัญ	86	142
4. ผู้สนับสนุนต้องมีเจตนาที่จะช่วยเหลือหรือให้ ความสะดวกในการกระทำก่อนหรือขณะ กระทำผิด	86	142

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
	โทษของผู้สนับสนุน		143
	1. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 86	36	
	2. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 106	106	
	3. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 111	111	
	4. ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 87	87	
	ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา ผู้สนับสนุน		143
บทที่ 11	ผู้กระทำความผิดกระทำไปเกินขอบเขตที่ใช้ หรือโฆษณาหรือสนับสนุน	87	153
	1. ในกรณีที่ใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด ผู้กระทำความผิดได้กระทำไปเกินขอบเขตที่ใช้	87	
	2. ในกรณีโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำความผิด ถ้าความผิดที่เกิดขึ้นนั้น ผู้กระทำความผิดได้กระทำไปเกินขอบเขตที่โฆษณาหรือประกาศ	87	
	3. ในกรณีสนับสนุน ถ้าความผิดที่เกิดขึ้นเกินไปจากเจตนาของผู้สนับสนุน	a7	
	ข้อยกเว้น		154
	ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา		155
บทที่ 12	การเข้าขัดขวางของผู้ใช้ ผู้โฆษณาหรือประกาศ หรือผู้สนับสนุน	88	156
บทที่ 13	เหตุส่วนตัว และเหตุในลักษณะคดี	89	157
	1. เหตุส่วนตัว	69	157
	1.1 เหตุอันควรยกเว้นโทษ		
	1.2 เหตุอันควรลดโทษ		
	1.3 เหตุเพิ่มโทษ		
	2. เหตุในลักษณะคดี	69	157

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา เหตุส่วนตัว		158
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา เหตุในลักษณะคดี		159
บทที่ 14	ความสำคัญผิด		161
	1. ความสำคัญผิดในข้อเท็จจริง		161
	1.1 ความไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบ ของความผิด	59 วรรค 3, 62 วรรค 2	161
	1.2 ข้อเท็จจริงใดถ้ามีอยู่จริงจะทำให้การ กระทำไม่เป็นความผิด แม้ข้อเท็จจริง นั้นจะไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่า มีอยู่จริง ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิด	62	162
	1.3 ข้อเท็จจริงใด ถ้ามีอยู่จริงจะทำให้ผู้ กระทำไม่ต้องรับโทษ แม้ข้อเท็จจริง นั้นจะไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่า มีอยู่จริง ผู้กระทำย่อมได้รับยกเว้นโทษ	62	163
	1.4 ข้อเท็จจริงใด ถ้ามีอยู่จริงจะทำให้ผู้กระ- ทำได้รับโทษน้อยลง แม้ข้อเท็จจริงนั้นจะ ไม่มีอยู่จริง แต่ผู้กระทำสำคัญผิดว่ามีอยู่ จริง ผู้กระทำย่อมได้รับโทษน้อยลง	62	164
	1.5 บุคคลจะต้องรับโทษหนักขึ้นโดยอาศัย ข้อเท็จจริงใด บุคคลนั้นจะต้องได้รู้ ข้อเท็จจริงนั้น	62	164
	1.6 ความสำคัญผิดในตัวบุคคล	61	164
	2. ความสำคัญผิดในข้อกฎหมาย	64	165
	2.1 ศาลเห็นว่าตามสภาพของการ กระทำ และพฤติการณ์		

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
	2.2 ศาลอาจออนุญาต		
	2.3 ศาลเชื่อว่า		
	โทษที่จะได้รับ		166
	ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา		166
บทที่ 15	การกระทำโดยพลาด	60	170
	1. ผู้กระทำความผิดต้องกระทำโดยเจตนาต่อบุคคล		
	หนึ่ง แต่ผลของการกระทำเกิดแก่อีก		
	บุคคลหนึ่งโดยพลาดไป		170
	2. กรณีกระทำโดยพลาดต้องมีบุคคล 3 ฝ่าย		170
	2.1 ฝ่ายผู้กระทำ		
	2.2 ฝ่ายที่ผู้กระทำเจตนาจะกระทำต่อ		
	แต่พลาดไป		
	2.3 ฝ่ายที่ได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น		
	3. ผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำโดยพลาด		
	จะต้องเป็นผลร้ายประเภทเดียวกับที่ผู้		
	กระทำมีเจตนากระทำ		170
	4. ฐานะและความสัมพันธ์ของบุคคล	60	171
	4.1 ฐานะของบุคคล		
	4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับผู้		
	ที่ได้รับผลร้าย		
	5. การกระทำโดยพลาดถ้าเป็นการกระทำที่		
	กฎหมายบัญญัติว่า การกระทำนั้นไม่เป็นความ		
	ผิด หรือได้รับยกเว้นโทษ หรือได้รับลดหย่อน		
	โทษให้น้อยลง เมื่อผู้กระทำได้กระทำโดย		
	พลาด ผู้กระทำยังคงได้รับผลต่อการกระทำ		
	นั้นโดยไม่พลาด		172

เรื่อง	มาตรา	หน้า
6. การกระทำโดยพลาดไปถูกบุคคลสองฝ่าย		173
7. มีการพยายามกระทำความผิดในกรณีกระทำโดยพลาดหรือไม่		173
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		174
บทที่ 16 เหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจกระทำได้		177
1. กฎหมายลายลักษณ์อักษร		177
1.1 ประมวลกฎหมายอาญา	68, 305, 329, 331	
1.2 กฎหมายอื่น		
2. กฎหมายจารีตประเพณี		179
ส่วนที่ 1 การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย	68	180
1. ผู้กระทำจำต้องกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของตนหรือของผู้อื่นให้พ้นจากภัยอันตราย		180
2. ภัยอันตรายนั้นเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง		181
2.1 ภัยอันตรายในอดีต ไม่ถือว่าเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง		
2.2 ภัยอันตรายในอนาคตที่อยู่ห่างไกลไม่ถือว่าเป็นภัยอันตรายที่ใกล้จะถึง		
3. ต้องเป็นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่างกฎหมาย		183
3.1 กรณีใดจึงจะถือว่าเป็นภัยอันตรายซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย		183
3.2 กรณีที่ต่างสมัครใจเข้าวิวาทต่อสู้กัน แม้ภัยที่ต่างสมัครใจต่อสู้กันจะเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย แต่ฝ่ายใดจะ		

เรื่อง	มาตรา	หน้า
อ้างว่ากระทำเพื่อป้องกันตนไม่ได้		185
3.3 การกระทำผิดของเด็กหรือคนวิกลจริต นั้น แม้ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษก็ตามถือ ว่าเป็นภยันตรายอันละเมิดต่อกฎหมาย ด้วย		186
3.4 ภยันตรายที่เกิดจากการประทุษร้าย อันละเมิดต่อกฎหมายนั้น มิได้หมายความว่า ความว่าละเมิดแต่เฉพาะประมวล กฎหมายอาญาเท่านั้น		107
4. ได้กระทำไปพอสมควรแก่เหตุ		187
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกาพอสมควรแก่เหตุ		187
แนวคำพิพากษาฎีกา กรณีที่เป็นการกระทำเพื่อ ป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้กระทำไม่มีความผิด		191
แนวคำพิพากษาฎีกา กรณีไม่เป็นการป้องกันโดย ชอบด้วยกฎหมาย ผู้กระทำมีความผิด		199
ส่วนที่ 2 การป้องกันเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกินกว่า		
กรณีแห่งความจำเป็น	69	206
แนวคำพิพากษาฎีกาการกระทำเพื่อ ป้องกันเกินสมควรแก่เหตุ		206
บทที่ 17 เหตุยกเว้นโทษ		213
ตอนที่ 1 เหตุที่เกี่ยวกับความไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้		213
ส่วนที่ 1 บุคคลที่กระทำความผิดในขณะที่ไม่ สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถ บังคับตนเองได้ เพราะมีจิตบก- พร่อง โรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือน	65	214

เรื่อง	มาตรา	หน้า
1. ได้กระทำความผิดในขณะที่ไม่		
1. สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถ		
บังคับตนเองได้	65	
2. เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิต หรือ		
จิตฟั่นเฟือน	65	
กรณีผู้กระทำความผิดชอบอยู่บ้าง	65	
	วรรค 2	216
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		216
ส่วนที่ 2 บุคคลที่กระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถ		
 รู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถบังคับตนเองได้		
 เนื่องจากความมึนเมา เพราะเสพยาสุรา		
 หรือสิ่งเมาอย่างอื่น	66	218
1. แม้ผู้กระทำความผิดจะได้กระทำในขณะที่		
ไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่สามารถบังคับ		
ตนเองได้ เพราะมึนเมา กฎหมายไม่		
ยกเว้นโทษ	66	218
2. ข้อยกเว้นที่กฎหมายยอมให้แก้ตัวได้		
โดยอ้างเหตุความมึนเมา		218
2.1 ผู้เสพยาไม่รู้ว่าสิ่งนั้นทำให้มึนเมา		
และผู้เสพยาได้กระทำความผิดใน		
ขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบ หรือไม่		
สามารถบังคับตนเองได้	66	218

เรื่อง	มาตรา	หน้า
<p>2.2 ผู้เสียหายได้เสียหายโดยถูกขืนใจให้เสียหาย และผู้เสียหายได้กระทำความผิดในขณะที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือไม่สามารถบังคับตนเองได้</p> <p style="padding-left: 40px;">ประการแรก ถูกบังคับใจ</p> <p style="padding-left: 40px;">ประการที่ 2 ถูกบังคับร่างกาย</p>	66	219
<p>ตอนที่ 2 เหตุแห่งความจำเป็น,</p>	67	221
<p>กรณีที่ 1 การกระทำความผิดด้วยความจำเป็นเพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้</p> <p style="padding-left: 40px;">องค์ประกอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กระทำผิดด้วยความจำเป็น 2. เพราะอยู่ในที่บังคับหรือภายใต้อำนาจ 3. ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนได้ 4. ได้กระทำไปไม่เกินสมควรแก่เหตุ 	67 (1)	221
<p>กรณีที่ 2 การกระทำความผิดด้วยความจำเป็น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตรายที่ใกล้จะถึง และไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีใดได้ เมื่ออันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้น เพราะความผิดของตน</p>	67 (2)	224

องค์ประกอบ

1. กระทบความผิดด้วยความจำเป็น
2. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจาก
ภยันตราย
3. ภยันตรายเป็นภยันตรายที่ใกล้
จะถึง
4. ภยันตรายนั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยง
ให้พ้นโดยวิธีอื่นใดได้
5. ภยันตรายนั้นตนมิได้ก่อให้เกิดขึ้น
เพราะความผิดของตนเอง
6. ได้กระทำไปไม่เกินสมควรแก่เหตุ
ผลที่ได้รับเนื่องจากการกระทำ
ความผิดด้วยความจำเป็น

225

1. ผู้กระทำได้กระทำไปพอ
สมควรแก่เหตุ

67 วรรค
ท้าย

2. ผู้กระทำได้กระทำไป
เกินสมควรแก่เหตุหรือ
เกินกว่ากรณีแห่งความ
จำเป็น

69

ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา

226

ความแตกต่างระหว่างการกระทำโดยการ
ป้องกันกับการกระทำด้วยความจำเป็น

68. 67

**ตอนที่ 3 การกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน
ซึ่งเป็นคำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมาย**

70

228

เรื่อง	มาตรา	หน้า
1. กระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน		228
2. คำสั่งนั้นมีชอบด้วยกฎหมาย		229
3. ผู้กระทำมีหน้าที่หรือเชื่อโดยสุจริต ว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม		230
4. ผู้กระทำได้ไม่รู้ว่าคำสั่งนั้นเป็น คำสั่งที่มีชอบด้วยกฎหมาย		230
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา		230
บทที่ 18 เหตุลดหย่อนความรับผิด	71	232
ตอนที่ 1 เหตุที่เกี่ยวกับความเป็นคู่สมรส		
ความเป็นญาติ	71	232
1. ความเป็นสามีภริยา		232
1.1 สามีภริยา		
1.2 ประเภทของความผิด	71	
	วรรคแรก	
ข้อสังเกต		
1.3 ผลของการกระทำ	71	
2. ความเป็นญาติ		234
2.1 ตัวผู้กระทำ		234
2.1.1 บุพการีกับ ผู้สืบสันดาน	71 วรรค 2	
2.1.2 พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน	71 วรรค 2	
2.2 ผลของการกระทำ		235
2.2.1 ให้เป็นความผิดอันยอม ความได้	71 วรรค 2	
2.2.2 ในกรณีไม่ยอมความกัน	71 วรรค 2	

เรื่อง	มาตรา	หน้า
ตอนที่ 2 บันดาลโทษะ	72	237
องค์ประกอบข้อ 1 ถูกข่มเหงอย่าง ร้ายแรง		237
องค์ประกอบข้อ 2 ด้วยเหตุอันไม่ เป็นธรรม		238
องค์ประกอบข้อ 3 บันดาลโทษะ		240
องค์ประกอบข้อ 4 ได้กระทำความผิด ต่อผู้ข่มเหงในขณะ นั้น		241
ผลของการกระทำโดยบันดาลโทษะ	72	242
แนวคำพิพากษาฎีกากรณีถือว่าเป็นการ กระทำโดยบันดาลโทษะ		243
แนวคำพิพากษากรณีถือว่าไม่เป็นการ กระทำโดยบันดาลโทษะ		245
ตอนที่ 3 เด็กกระทำความผิด		240
1. เด็กอายุไม่เกินเจ็ดปี	73	240
2. เด็กอายุกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปี	74	249
วิธีการที่ใช้สำหรับเด็ก		250
ประการที่ 1 มาตรา 74 (1)	74 (1)	250
ประการที่ 2 มาตรา 74 (2)	74 (2) ,	
	77	251
ประการที่ 3 มาตรา 74 (3)	74 (3)	253
ประการที่ 4 มาตรา 74 (4)	74 (4)	253
ประการที่ 5 มาตรา 74 (5)	74 (5)	254
การเปลี่ยนแปลงคำสังศาล	74 วรรคท้าย	254

เรื่อง	มาตรา	หน้า
3. อายุกว่าสิบสี่ปี แต่ยังไม่เกิน สิบเจ็ดปี	75	255
ข้อสังเกต		255
4. อายุกว่าสิบเจ็ดปี แต่ยังไม่เกิน ยี่สิบปี	76	256
ข้อสังเกต		256
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 75		257
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 76		257
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 77		258
บทที่ 19 เหตุบรรเทาโทษ	78	259
1. ข้อความเบื้องต้น	78	259
2. กรณีที่เป็นเหตุบรรเทาโทษ	78	260
2.1 ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เฝ้าขังเวลาเบาปัญญา		260
2.2 ผู้กระทำความผิดตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส		260
2.3 ผู้กระทำความผิดมีคุณความดีมาก่อน		260
2.4 ผู้กระทำความผิดรู้สึกความผิด และพยายาม บรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น		261
2.5 ลูกแก่โทษต่อเจ้าพนักงาน		261
2.6 ผู้กระทำความผิดให้ความรู้แก่ศาลอันเป็น ประโยชน์แก่การพิจารณา		262
2.7 เหตุอื่น ๆ ในลักษณะทำนองเดียวกัน		262
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 78		263
บทที่ 20 การกระทำความผิดหลายบทหรือหลายกระทง	90	266
1. การกระทำความผิดหลายบท	90	266
1. กรรมเดียวที่เกิดจากการกระทำเดียว		266
2. กรรมเดียวที่เกิดจากการกระทำหลายอัน แต่กฎหมายให้ถือเป็นกรรมเดียว		267

เรื่อง	มาตรา	หน้า
การลงโทษ	90	267
1. ลำดับโทษ		
2. โทษประเภทเดียวกัน		
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 90		268
2. การกระทำความผิดหลายกระทง	91	278
1. การกระทำความผิดหลายกรรมนั้น เป็นการกระทำความผิดต่างฐานกัน และมีเจตนาคนละอย่าง		278
2. การกระทำความผิดหลายกรรม แม้เป็นการกระทำความผิดฐานเดียวกันแต่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาคนละอัน		279
3. การกระทำความผิดหลายกรรม เป็นการกระทำความผิดต่างฐานกัน แต่ในแต่ละกรรมมีความมุ่งหมายอันเดียวกัน ก็ยังถือว่าเจตนาต่างกัน		280
การลงโทษตาม มาตรา 91	91	281
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 91		281
บทที่ 21 โทษอาญา		293
ส่วนที่ 1 ข้อความทั่วไป		293
1. กฎหมายย่อมมีสภาพบังคับ		293
ข้อสังเกต		293
2. ลงโทษเฉพาะตัวบุคคล	18,38	294
ส่วนที่ 2 ชนิดของโทษ	18	295
1. โทษที่ลงทางร่างกาย		
2. โทษซึ่งจำกัดเสรีภาพ		

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
	3. โทษในทางทรัพย์สิน		
ตอนที่ 1	โทษประหารชีวิต	18	295
	1. ข้อความทั่วไป	19,51	295
	2. วิธีการลงโทษประหารชีวิต	19	297
	3. อัตราในการลดโทษประหารชีวิต	52	297
ตอนที่ 2	โทษจำคุก		297
	1. ข้อความเบื้องต้น		297
	2. อำนาจในการกำหนดโทษจำคุก	20	298
	3. การคำนวณระยะเวลาจำคุก	21	298
	การปล่อยตัวผู้ถูกจำคุก	21 วรรคท้าย	299
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 21		299
	4. การเริ่มระยะเวลาลงโทษจำคุก	22	299
	4.1 ให้เริ่มพ้นโทษจำคุกตั้งแต่วันที่ คำพิพากษา	22	
	4.2 ให้หักจำนวนวันที่ผู้ต้องคำ พิพากษาถูกคุมขังมาก่อนคำ พิพากษาออกจากระยะเวลาที่ กำหนดให้จำคุกตามคำพิพากษา		
	4.3 ศาลมีอำนาจยกเว้นเป็นอย่างอื่น ได้ โดยกล่าวไว้ในคำพิพากษา	22 วรรค 2	
	ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 22		301
ตอนที่ 3	โทษกักขัง		303
	เงื่อนไขในการเปลี่ยนโทษจำคุก เป็นกักขัง	23	304
	1. ต้องเป็นกรณีที่บุคคลกระทำ		

เรื่อง	มาตรา	หน้า
ความผิดซึ่งมีโทษจำคุก		
2. โทษจำคุกตาม 1 ศาล		
จะลงโทษจำคุกไม่เกิน		
3 เดือน		
3. ไม่ปรากฏว่าได้รับโทษ		
จำคุกมาก่อน เว้นแต่โทษ		
จำคุกสำหรับความผิดที่ได้		
กระทำโดยประมาท หรือ		
ความผิดลหุโทษ		
4. ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษ		
กักขังไม่เกิน 3 เดือนแทน		
โทษจำคุกก็ได้		
สถานที่กักขัง	24	306
1. สถานที่กักขังตามมาตรา		
24 วรรคแรก	24	
	วรรคแรก	
2. สถานที่กักขังตามมาตรา		
24 วรรค 2		
สิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องโทษกักขัง	25,26	307
1. กักขังไว้ยังสถานที่ซึ่งกำหนด		
ตามความในมาตรา 25	25	
1.1 สิทธิของผู้ต้องโทษกักขัง	25	
	วรรคแรก	
1.2 หน้าที่ของผู้ต้องโทษกักขัง	25	
	วรรค 2	
2. กักขังไว้ในสถานที่อยู่อาศัย		

	เรื่อง	มาตรา	หน้า
	ของผู้นั้นเอง หรือสถานที่ อยู่อาศัยของผู้อื่นที่ยอมรับ ผู้ต้องกักขังไว้	26	
	การเปลี่ยนโทษกักขังเป็นโทษจำคุก	27	308
ตอนที่ 4	โทษปรับ		31 0
	1. ข้อความทั่วไป	28	31 0
	2. การชำระค่าปรับ	29,30	310
	3. วิธีดำเนินการในกรณีกักขังแทน ค่าปรับ	29 วรรค 2, 30	310
	4. การปรับเรียงตัวผู้กระทำ ความผิด	31	311
	5. การชำระค่าปรับใน อัตราอย่างสูง	79	311
	6. การยกโทษปรับ	20	312
ตอนที่ 5	โทษริบทรัพย์สิน		312
	1. ข้อความทั่วไป	18	31 2
	2. การริบทรัพย์สินโดยกฎหมายอื่น	33	312
	3. การริบโดยเด็ดขาด	32,34	315
	4. การริบโดยใช้ดุลพินิจ	33,17	315
	- สิ่งซึ่งใช้ในการกระทำความผิด	33	315
	- สิ่งซึ่งมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความ ผิด	33	315
	- สิ่งซึ่งได้มาจากการกระทำความผิด		315
	- ทรัพย์สินที่ใช้กระทำความผิดเป็น		

เรื่อง	มาตรา	หน้า
ของผู้อื่นซึ่งไม่รู้เห็นเป็นใจในการ กระทำความผิดด้วย	36	319
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 33		319
5. ผลของคำพิพากษาให้ริบทรัพย์สิน	35	326
6. วิธีดำเนินการในกรณีไม่ส่งทรัพย์สินที่ริบ	37	328
6.1 ให้ยึดทรัพย์สิน	(37 (1)	
6.2 ให้ชำระราคาหรือยึดทรัพย์สินอื่น	37 (2)	
6.3 ให้ศาลมีอำนาจกักขังไว้จนกว่า จะปฏิบัติตามคำสั่ง	37 (3)	
7. การขอคืนทรัพย์สินที่ถูกริบ	36	329
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา เจ้าของที่แท้จริง	36	329
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา การไม่รู้เห็น เป็นใจในการกระทำความผิด	36	331
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 36		334
บทที่ 22 วิธีการเพิ่มโทษและลดโทษ	51,52,	
	53,54	336
1. การเพิ่มโทษหรือลดมาตราส่วนโทษ		336
2. การเพิ่มหรือลดโทษที่จะลง	54	336
1. กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด เสียก่อน แล้วจึงเพิ่มหรือลด	54	
2. กรณีที่มีทั้งการเพิ่มโทษและการ ลดโทษที่จะลง	54	
3. ถ้าส่วนของการเพิ่มเท่ากันหรือมาก กว่าส่วนของการลด	54	
4. ในส่วนที่เกี่ยวกับโทษประหารชีวิต	51,52	
5. ในการลดโทษจำคุกตลอดชีวิต	53	

เรื่อง	มาตรา	หน้า
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 51		337
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 52		337
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 54		338
บทที่ 23 การกระทำความผิดซ้ำ	92,93,	
	94	339
กรณีเพิ่มโทษเพราะการกระทำความผิดซ้ำอีก		
กรณีที่ 1 เพิ่มโทษหนึ่งในสาม	92	339
ข้อยกเว้น	94	339
กรณีที่ 2 เพิ่มโทษกึ่งหนึ่ง	93	340
มีอยู่ 13 กรณีตามมาตรา 93		
ข้อยกเว้น	94	341
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 92		341
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 93		342
บทที่ 24 วิธีการรอกการกำหนดโทษ และรอกการลงโทษ	56	344
วิธีที่ 1 ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิด		
แต่รอกการกำหนดโทษไว้		345
วิธีที่ 2 ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดและ		
กำหนดโทษไว้ เพียงแต่ศาลจะรอก		
การลงโทษก่อนเท่านั้น		345
เหตุผลที่ศาลได้คำนึงถึงแล้วจึงเห็นสมควรที่จะ		
รอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษ	56	346
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 56		347
การกระทำผิดเจือปน	57	350
วิธีการที่จะใช้บังคับในกรณีผู้ที่ได้รับรอกการกำหนด		
โทษ และรอกการลงโทษ กระทำความผิดอีก	58	351

เรื่อง	มาตรา	หน้า
เมื่อพ้นกำหนดที่รอกการลงโทษหรือ รอกการกำหนดโทษไว้	58 วรรค 2	351
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 58		352
บทที่ 25 วิธีการเพื่อความปลอดภัย		353
ส่วนที่ 1 ข้อความทั่วไป		353
วิธีการเพื่อความปลอดภัยต่างกับโทษอาญา		353
1. ต่างกันที่กฎหมาย		
2. ต่างกันที่ความมุ่งหมาย		
ส่วนที่ 2 ชนิดต่างๆ ของวิธีการเพื่อ		
ความปลอดภัย	39	354
ตอนที่ 1 กักกัน	40	354
- เงื่อนไขที่ศาลจะใช้วิธี การเพื่อความปลอดภัย กักกัน	41	354
- วิธีการคำนวณระยะเวลา กักกัน หลักเกณฑ์การคำนวณ ระยะเวลากักกัน	42	355
- การปล่อยตัวผู้ถูกกักกัน	42 วรรค 2	356
- อำนาจฟ้องขอให้กักกัน	43	356
วิธีฟ้องขอให้กักกัน	43	356
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา		
มาตรา 39		356
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 39		356
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 41		356

เรื่อง	มาตรา	หน้า
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 43		359
ตอนที่ 2 ห้ามเข้าเขตกำหนด	44,45.	360
- องค์ประกอบที่ศาลจะห้ามเข้าเขตกำหนด	194	360
- การฝ่าฝืนคำสั่งห้ามเข้าเขตกำหนด	194	360
ตอนที่ 3 เรียกประกันทัณฑ์บน	46	361
- ไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้	46 วรรค 2	362
- วิธีบังคับเมื่อกระทำผิดทัณฑ์บน	47	302
- ข้อสังเกต		362
ตัวอย่างคำพิพากษาฎีกา มาตรา 47	47	362
ตอนที่ 4 คুমตัวไว้ในสถานพยาบาล	48,49	363
1. กรณีตาม มาตรา 48	48	363
2. กรณีตาม มาตรา 49	49	363
ข้อสังเกต		363
วิธีบังคับการคুমตัวไว้ในสถานพยาบาล	195	364
ตอนที่ 5 ห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง	50	365
สภาพบังคับ เมื่อฝ่าฝืนคำสั่งศาล	196	365
บทที่ 26 อายุความ		366
ตอนที่ 1 อายุความฟ้องร้อง	95	366
- การเริ่มนับและการหยุดนับอายุความ	95	366
- อายุความสำหรับความผิด		
อันยอมความได้	96	367
- อายุความในการฟ้องขอให้กักขัง	97	368
ตอนที่ 2 อายุความล่วงเลยการลงโทษ	98	368
ตอนที่ 3 อายุความล่วงเลย การยึดทรัพย์สิน		
ใช้ค่าปรับ หรือกักขังแทนค่าปรับ	99	369

เรื่อง	มาตรา	หน้า
ตอนที่ 4 อายุความล่วงเลยการใช้บังคับ		
วิธีการเพื่อความปลอดภัย		369
กรณีที่ 1 อายุความล่วงเลยการกักกัน	100	369
กรณีที่ 2 อายุความล่วงเลยการ บังคับตามคำสั่งศาล เกี่ยวกับการทำทัณฑ์บน	101	370
กรณีที่ 3 อายุความล่วงเลยการ ร้องขอให้ใช้เงินเมื่อ ทำผิดทัณฑ์บน	101	370
ตอนที่ 5 ผลของอายุความ		371
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 95		371
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 96		374
ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรา 99		377
